

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 7. Voluntas mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

factus est amicus. Testatur hoc Dei Filius suis Discipulis: *vos amici mei estis; si feceritis, quæ ego præcipio vobis.* Joan. 15. 14. Etiam in hominibus quærentibus invicem amicari, nunquam aptius amicitia ipsa conditur; quam versâ vice unius, & alterius, perficere voluntatem. Sim. Cass. l. 10. c. 30. *Fiat voluntas tua sicut,* supple, *fit in cælo* ab Electis: hoc est: da, ut conformes tibi fiamus in terris, sicut conformes tibi facti sunt sancti in cælis. Gerson tr. de orat. Dom. In filiorum ordinem, gradumque, provecti, illâ continuò, quæ est in bonis filijs pietate flagrabimus: ut jam non pro nostris utilitatibus, sed pro nostri Patris gloria totum impendamus affectum, dicentes ei: sanctificetur nomen tuum; nostrum desiderium, nostrum gaudium, gloriam nostri Patris esse testantes. Cassianus Coll. 9. c. 18. Tunc Deus perfectè regnat in nobis, quando nos sumus omnino ei subiecti. Et ideo addit Mathæus post hanc petitionem: *fiat voluntas tua.* S. Bonaventura in Luc. 11.

Abneget semetipsum. Matth. 16. 24. Quid est, seipsum abnegare? nisi voluntatem suam Deo dare, & se totum Deo committere, nihil de se retinere. Idem s. 16. de S. Marco.

Quid tibi vis faciam? Luc. 18. 41. Quanta est miseratio tua Domine; quanta dignatio tua. Sicine Dominus servi quærit facere voluntatem? Verè cæcus ille: quia non consideravit, non expavit, non exclamavit: absit hoc Domine; tu magis dic, quid me facere velis. S. Bernardus s. 1. de Conv. S. Pauli.

Judicium meum justum est: quia non quero voluntatem meam. Joan. 5. 30. Quicumque quærit facere voluntatem propriam, facile errat in judicio. Voluntas autem divina lex est omnis judicij. Et propterea, qui conformat se voluntati divinæ, non errat in judicando. Cajetanus hic.

Ex Patribus, & alijs.

Illud sit tibi & Scriptura, & natura, & disciplina; quod ratum Deo inveneris. Tertull. l. de vel. Virginibus.

Miles, qui ingreditur iter, viandi ordinem non ipse disponit sibi; nec pro suo arbitrio viam carpit, nec voluntaria carpit compendia, nè recedat à signis: sed itinerarium accipit ab Imperatore; & custodit illud, præscriptò incedit ordine, rectâque viâ conficit iter; ut inveniat commæntium parata sibi subsidia. Si aliò ambulaverit itinere, annonam non accipit, mansionem pacatam non invenit: quia Imperator jubet ijs parari omnia hæc, qui sequuntur - meritòque non deficit, qui Imperatorem sequitur. Hanc legem viandi, Christò ducente, Sanctis commæntibus præscriptam velim. S. Ambros. l. 5. apud Bæzam t. 1. l. 3. c. 4. §. 23.

Grandem vim obtinet vera dilectio. Et, qui perfectè amatur, totam sibi vindicat amantis voluntatem. Nihil est imperiosius charitate. S. Hieron. ep. 14. fortè Paulini Nolan Ep. ad Celantiam.

Illi perfectè diligunt Deum, qui volendo, quod vult Deus; & nolendo, quod non vult, acquiescunt. S. Prosper Aquit. l. 3. de virt. & vit. c. 15.

Totius humanitatis summa in eo videtur consistere; si voluntas nostra divinæ, ut dignum est, subiecta sit voluntati. - At verò subjectionem istam triplicem esse necesse est: ut, quod certum est, Deum velle; id nos velimus omnino: & quod certum est, eum nolle, similiter execremur & nos: quod autem incertum est, utrum velit, aut nolit; nèque velimus ex toto; nèque penitus non velimus. S. Bernardus serm. quomodo voluntas nostra subijcienda divinæ.

Hoc est totum bonum hominis, ut conformet se voluntati divinæ. S. Thom. Aqu. D. infra Oct. Epiph.

Tunc amicitia cognoscitur esse vera, si sit utriusque dilecti mutua familiaritate conjuncta - si ab eodem velle, & nolle, non dissona. S. Bonaventura s. 18. de S. Joanne.

In vera amicitia est cor unum, & anima una: sed in una, eademque, animâ est voluntas una, & in seipsâ non dissona, non contraria, non diversa. Idem ibidem.

Heu Domine mi! (inquietabat venienti ad se) ego indigna nihil, quod tuam divinam possit concedere magnificentiam, præparavi; sed totam subtilitatem meam offero pietati tuæ: desiderans, & orans; ut tu ipse tibimet digneris in me præparare, quicquid tuam divinam in me summe delectare potest benignitatem. Cui Dominus: si vis, inquit, mihi hanc in te præstare libertatem; da mihi clavem, quâ omnia liberè possim accipere, & reponere; quæcumque mihi, tam ad commodum, quam ad refectionem, placeant. Ad quod illa: Et quæ est clavis? respondit Dominus: voluntas tua propria. Insin. div. piet. S. Gertrudis l. 4. c. 23.

Nulla præstantior oratio est; quam ut quis petat, gravissimam Dei voluntatem in se, & in omnibus alijs, fieri. Blossius Inlit. spir. c. 8.

Æquum est, ut homini placeat, quicquid Deo placet. Lipsius l. de constantia c. 14.

Tessera: *Deus vult.*

§. VII.

Voluntas mala.

Jerusalem! Jerusalem! quoties volui, & nolui. Matth. 23. 37.

Multa opera bona ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis. Joan. 10. 32. Non dicit, vultis me lapidare; sed *lapiatis.* Ut intelligamus, quod erant in procinctu lapidandi: imò quod, quantum ex ipsis erat, lapidabant. Cajetanus hic.

Hæc voluntas vaga, incerta, instabilis, imperita; infirma ad efficiendum, facilis ad audendum; in cupiditatibus cæca, in honoribus tumida; curis anxia, suspicionibus inquietâ; gloriæ, quam virtutum, avidior; famæ, quam conscientie, diligentior; & per omnem sui experientiam, miserior fruendo ijs, quæ

quæ concupiverit, quam carendo: nihil in suis habet viribus, nisi periculi facilitatem. S. Ambrosii. l. 1. de vocat. gent. c. 2.

Ubiq̃ue voluntas est in causa; ubiq̃ue nostrum arbitrium est auctor: quandoquidem diabolus etiam utilis est nobis; si eò, prout oportet; utamur. S. Chrysol. tom. 6. ferm. cur è medio non sit sublatus diabolus.

Quid est malicia? voluntas mala; involuntate mala dilectio mala. Hugo à S. Vict. de iudicio veri & boni.

§. VIII.

Voluntas mala sæpe pro lege, & iure.

Accidit, ut peccarent. Gen. 40. 10. Quid peccarint, non constat; serunt tamen vincula, nulla juris formâ servatâ. Ubi testes? ubi iudex? ubi probatio scelerum? Sed regis voluntas, regis potestas, est. S. Ambr. l. de Joseph. exemplo ceteris esse debent (hi aulici) quibus in regia voluntate spes omnis fit; quibus levis offensa summum sit periculum. Velloso in Judith. 3. Paræn. 3.

Hoc erit ius regis, qui imperaturus est vobis. 1. Reg. 8. 11. Sed quam huius juris forma? *agros vestros, & vineas vestras, & oliveta optima, tollet; & dabit servis suis.* v. 14. Miror, vim aperte factam haustò juris colore adumbratam. Cur ita? Cajetanus, erunt juris: quia Rex ius esse volet. Idem in Judith Disq. 4. Paræn. 2.

Numerate populum. 2. Reg. 24. 2. Peccasse regem mandato hoc constat 1. Paral. 21. ubi sextus ait, regem à Sathana deceptum, & commotum. Oblitit Joab: *quid sibi Dominus Rex vult?* Abulens. q. 10. vidit Jacobus voluntatem regis esse inclinam ad aliquid agendum, quod erat penitus sine ratione; quòd incitasset eum diabolus. Perisit David: *obtinuit sermo regis.* v. 4. Non occidit Rex bonus viris, non optimis consiliis, non sacris sanctionibus; utpote voluntarius homo. Velloso in Judith. 3. Paræn. 3.

Utere servitio nostro, sicut placuerit tibi. Judith. 3. 6. Voluntas regibus pro lege est. Decernunt Senatores Persici, invenisse se legem, quâ liceret Cambysen facere, quidquid luberet ita Herodotus l. 2. Idem ibidem.

Sic honorabitur, quemcumq̃ voluerit Rex honorare. Esth. 6. 9.

Nabuchodonosor, quos volebat exaltabat; & quos volebat humiliabat. Dan. 5. 19.

Volo, ut protinus des mihi in disco caput Joannis Baptistæ. Marci 6. 25. Hac juris vis est; hæc una ratio ferendæ sententiæ, *Volo.* Cur nullam addit petitionis causam? S. Chrysol. hom. 46. quippe nullam ferri poterat. Velloso antè citatus.

§. IX.

Voluntas propria noxia &c.**Ex Veteri, & Novo.**

Vadam, videbo illum, antequam moriar. Gen. 45. 28. Profectus cum magno gaudio, ecce tibi in via ipsa, nescio quò timore percussus, hæret; adeò, ut opus fuerit ab ipso Deo

animari, & urgeri. Gen. 46. 3. Unde tantis timoribus Timuit; quòd Deum prius non consulerit; quòd divinum imperium non expectarit; sed propriam secutus voluntatem, quam suspectam habebat, tradiderit se in viam, ac si ita se cum loquatur: quòd mea me trahit voluntas? juvenis divina semper parvi voluntati; senex audeo parere meæ? *Abiit hoc à me!* hinc ultra non progrediar, nisi progredi à Deo impetretur: præstat filium non videre, quam DEO non obtemperare. Mendoza in 1. Reg. 3. Annot. 2. Sect. 1.

Timuit ergo Elias; & surgens abiit, quocumq̃ue eum ferebat voluntas; & petivit anima sua. &c. 3. Reg. 19. 3. Cur Elias, tam magnanimus, quia regem in faciem corripuerat, non timet mulierem? Elias hucusq̃ue nutu Dei dirigebatur, à quo ad torrentem Carith missus ad viduam, ad Achab. At modò *abiit, quocumq̃ue eum ferebat voluntas.* Dum Dei mandatò dirigitur, imperturbatus erat; at sequens suam voluntatem, noscens in ea periculum; timet, & mortem optat. Sylveira in Luc. 15. q. 2.

Da mihi portionem substantiæ, quæ me contingit &c. Luc. 15. 12. Est anima sub se ipsa, cum propriam sequitur voluntatem, libertate perniciosâ gaudens. Hic est filius ille prodigus, qui portionem paternæ substantiæ, quæ se contingebat, accepit: ingenium scilicet, memoriam, vires corporis, ceteraque similia bonæ naturæ; quibus non ad divinam, sed ad suam uteretur voluntatem; effertq; tanquam sine Deo in hoc sæculo. S. Bernardus ferm. de div. affect. animæ.

Si non lavero te. Joan. 13. 8. Multos decipit regulatio propriæ voluntatis; non solum in malis apertis, sed etiam in manifestissimis bonis. Sim. Cassi. l. 13. c. 5.

Ex Patribus, & alijs.

Si conspexeris adolescentem propriam voluntate in cælum ascendentem; tene ipsum: expedit enim ipsi. Id verò de illo quoq; intellige; qui cum ætate sit senex, mente tamen est junior. S. Ephrem. Paræn. 35. Judicium enim proprium tam sæpe fallit, & fallitur; ut ejus ductui; licet in cælum ferre, & rapere, videatur, tutò fidere nemo possit, aut debeat. Did. Nils. Pol. Cœl. p. 1. l. 7. c. 6.

Voluntas propria crudelis bestia, fera pessima, rapacissima lupa, & leana savissima. S. Bernardus f. 3. in die Paschæ.

Non est dominus crudelis ad illam; non est tyrannus tam impius, & inhumanus; sic urgens servulum, & non parens. Fatigatum magis instigat, subditum premit durius. Idem ferm. de verb. Petri: ecce nos reliquimus omnia.

Minuendi sanguinis duplex est causa? interdum quantitas, interdum qualitas, obest. Hic minus perniciosâ abundantia, quam corruptio. Sanguis animæ meæ voluntas: naturæ siquidem cognatus præ ceteris humoribus sanguis dicitur: & animæ vita in voluntate est. Minuatur ergò prava voluntas, quæ morbi causa est spiritualis. Minuatur, inquam, dum penitus exhauriri, exsiccareq; non potest. Scindatur & aperiat,